

Sveriges Författarförbund - Sveriges Dramatikerförbund - Svenska Journalistförbundet - Sveriges Läromedelsförfattares Förbund - Konstnärernas Riksorganisation - Föreningen Svenska Tecknare - Föreningen Sveriges Konsthantverkare och Industriformgivare - Svenska Fotografers Förbund - Föreningen Svenska Tonsättare - SKAP - Sveriges kompositörer och textförfattare - Federationen Svenska Musiker - Teaterförbundet/för scen och film - Svenska Regissörsföreningen - Oberoende Filmars Förbund - Unionen - klubbarna vid Sveriges Radio, Sveriges Television och Utbildningsradion

KLYS

Konstnärliga
och Litterära
Yrkes
utövares
Samarbets
nämnd

Stockholm den 30 september 2016

Stockholms läns landsting
Tillväxt- och regionplaneförvaltningen
Box 22550
104 22 Stockholm

E-post: Registrator.trf@sll.se

KLYS synpunkter på samrådsförslaget till Regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen – RUF 2050 (Dnr TRN 2016-0047)

KLYS – Konstnärliga och Litterära Yrkesutövares Samarbetsnämnd – finns inte med på den officiella sändlistan över remissinstanser men har efter kontakt med samrådsförslagens remissansvariga beretts möjligheten att yttra sig angående kulturen som ett av landstingets verksamhetsområden i den regionala utvecklingsplanen. KLYS har tagit del av samrådsförslaget till Regional utvecklingsplan för Stockholmsregionen – RUF 2050 (Dnr TRN 2016-0047) och vill för de yrkesverksamma kulturskaparnas räkning härmed lämna följande synpunkter.

1 Om KLYS

KLYS utgör en samlad röst för Sveriges kulturskapare och företräder via sina 14 medlemsorganisationer ca 30 000 yrkesverksamma kulturskapare i Sverige. Dessa arbetar som bl.a. författare, dramatiker, journalister, bildkonstnärer, konsthantverkare, musiker, kompositörer, tonsättare, regissörer, skådespelare, filmare och dansare. Organisationerna samarbetar under KLYS paraply i frågor som rör t.ex. kulturpolitik, upphovsrätt, arbetsmarknad, trygghetssystem och yttrandefrihet. Sedan 2011 har KLYS särskilda resurser för att mer djuplodande bevaka kultursamverkansmodellen och regional kulturpolitik.

Förutom kulturskaparnas villkor i stort bevakar KLYS bl.a. den kulturella infrastrukturen, hur konstnärlig kvalitet och förnyelse får utrymme, hur mångfalden inom kulturen främjas samt balansen mellan kultur- och aspektpolitik av olika slag. KLYS tittar även på hur regioner och kommuner arbetar med principen om armlängds avstånd mellan konsten och politiken. Särskilt angeläget för KLYS är att se till så att de yrkesverksamma kulturskaparnas erfarenheter och kompetens tillvaratas och ges utrymme i förvaltningarnas arbetsprocesser kring regionala kultur- och utvecklingsplaner runt om i landets regioner.

2 Kulturen i ett regionalpolitiskt perspektiv

När det gäller kulturens roll överlag i arbetet med regional utveckling och utformningen av regional kulturpolitik, samt hur kulturpolitiken samspelar med övriga politikområden, har KLYS identifierat att kulturen i det övergripande arbetet med regional utveckling alltför sällan beaktas tillräckligt pragmatiskt, som det viktiga och ofta tvärgående område det faktiskt är i samhällsplaneringen.

Ofta tas tillgången till professionell kultur helt för given. Konst och kultur omnämns i svepande ordalag som något som ska vara tillgängligt för medborgarna främst som attraktionsfaktor och aktiviteter/upplevelser. KLYS arbetar för att både instrumentella och konstnärliga perspektiv på kulturen ges lika stor hänsyn vid utformningen av regionala utvecklingsstrategier i gemen, likaväl som konkret i utformningen av den regionala kulturpolitiken inom ramarna för dessa strategier.

KLYS sätter stort värde på att samrådsförslaget tematiska del lyfter kulturen och att Stockholms läns landstings kulturförvaltning nu ska arbeta fram en särskild *kulturstrategi*, som i detta avseende ska integreras med RUF 2050. KLYS kommer naturligtvis framöver att specifikt titta på kulturstrategin, men vi finner det angeläget att redan nu med detta remissyttrande identifiera och kommentera strukturella utmaningar för kulturens roll i den övergripande planen för regional utveckling av Stockholmsregionen.

3 Kulturen som ett välfärdsområde

I avsnitt 4, "Förutsättningar och utmaningar för Stockholmsregionen", på sidan 23 i regionplanen lyfter samrådsförslaget kultur och konst i ett globaliseringsperspektiv som en framgångsfaktor för Stockholmsregionens särprägel och renommé: "Regionen är internationellt erkänd inom preklinisk forskning, mobil och trådbunden kommunikation, miljöteknik, spelindustri, modern dans, musik, mode och formgivning med mera."

KLYS ser naturligtvis positivt på att kulturyttringar lyfts konkret här i sammanhanget, och tilläggas bör att självklart kan fler konstarter än ovanstående nämnas här. Vi vill emellertid understryka att konsten och kulturen är så mycket mer än framgångsfaktorer. Kulturen har en fundamental och tvärgående roll i samhällsbygget, vilket gör det problematiskt att kulturen på det stora hela i planen behandlas främst som ett särintresse, och mer som kosmetika och rekreation än som en av flera samhällsbärande delar i den regionala utvecklingen.

För att upprätthålla såväl tillgången till kulturupplevelser som möjligheten till eget skapande för medborgarna vill vi uppmärksamma de ansvariga bakom samrådsförslaget på att det är helt grundläggande att det finns en välfungerande, stark och differentierad *kulturell infrastruktur* för de yrkesverksamma kulturskaparna, som möjliggör för dem att arbeta, bo och utvecklas i regionen.

I KLYS officiella program för delaktighet, jobb och trygghet i kulturen, "Välkommen till kultursamhället", skriver vi om kulturen som det fjärde välfärdsområdet;

"I kultursamhället är kulturen en självklar del av välfärden, vid sidan av vård, skola, omsorg, och precis som inom andra välfärdsområden ska samhället även inom kulturen tillhandahålla sina medborgare yrkesmässighet och kvalitet. Liksom det förväntas av lärare och läkare, ska allmänheten kunna förvänta sig professionalitet och hantverksprecision också hos kulturens verksamma. Kulturen kan sägas utgöra välfärdens fjärde element och får som sådan välfärden att lyfta. Kulturen bör därför få den plats i samhällsbygget som Sverige så väl behöver."

I och med en utökad regionalisering i Sverige av de flesta samhälls- och politikområden, inklusive kultur- och konstnärspolitiken, anser KLYS att samrådsförslaget till RUF 2050 i högre grad än nu måste lyfta in kulturen i flera av avsnitten för att ge en komplett och rättvis samhällsanalys och bidra till en regional utvecklingsplan som är heltäckande. Nedan följer våra konkreta förslag till kompletteringar och ändringar i texten.

4 Regionplanens tematiska frågor och förhållningssätt

Av de 13 tematiska frågor och förhållningssätt som lyfts i samrådsförslaget till RUF 2050 handlar en av punkterna (7.11) specifikt om kulturen (sid 73, 76). KLYS välkomnar detta, men vi vill understryka att det är anmärkningsvärt att skrivningarna genomgående helt saknar analys och perspektiv som även utgår från kulturens egenvärde och villkoren för de konstnärligt yrkesverksamma i regionen. I stället bygger avsnittets resonemang om kulturen på vad vi tolkar som ett konsument- och deltagarperspektiv, där kulturupplevelser och eget skapande lyfts utan att något sägs om vilka förutsättningar som finns för de professionella kulturskaparna som skapar all denna konst och kultur som ska "konsumeras", upplevas och även utgöra en del av regionens särprägel och attraktionskraft.

Vi noterar att många av samrådsförslagets resonemang kring kulturen utgår från ett snävt nyttoperspektiv och lyfter sådana begrepp som "kulturaktiviteter". Härmed definieras kultur och konst i mer instrumentella ordalag än som en fri, obunden resurs med ett egenvärde. Självfallet instämmer KLYS i att kulturupplevelser och kulturaktiviteter har både kvantifierbara och kvalitativa värden för medborgarna. Likaså förstår vi att en regionplan i stort måste ta hänsyn till nyttan av kulturens "utvecklingskraft" (punkten 3, sid 73) och koppla kulturen till bl.a. innovation och företagande, men vi menar att det vore på sin plats att avsnittet 7.11 i förslaget kompletteras med en punkt som lyfter och problematiserar kulturens egenvärde och kulturskaparnas villkor för att balansera upp det nu förhärskande instrumentella synsättet på kultur och konst i samrådsförslagets skrivningar om de tematiska frågorna.

KLYS värdesätter att förslaget lyfter betydelsen av "en aktiv kulturpolitik som en sammanhållande kraft i samhället" (sid 73). Här vore det emellertid önskvärt med kompletterande skrivningar om kulturen och konsten som ett av fundamenten bl.a. för upprätthållandet av yttrandefrihet och demokrati i samhället.

5 Regionplanens mål och delmål

De övergripande målen i samrådsförslaget till RUF 2050 är följande:

1. *En tillgänglig region med god livsmiljö*
2. *En öppen, jämställd, jämlik och inkluderande region*
3. *En ledande tillväxt-och kunskapsregion*
4. *En resurseffektiv och resiliert region*

KLYS vill här uppmärksamma det faktum att kulturen helt saknas bland de övergripande målen i RUF 2050, något vi tror är kontraproduktivt för regionplanen som helhet med hänsyn till att visionen i förslaget till RUF 2050 är "att bli Europas mest attraktiva storstadsregion".

5.1 Mål 1 – En tillgänglig region med god livsmiljö (sid 34)

Vi välkomnar att målet om god livsmiljö nämner kulturen, men föreslår att avsnittet kompletteras med mer specifika skrivningar om kultur. Här bör vikten av en generellt god *kulturell infrastruktur* lyftas, som ger medborgarna tillgång till kvalitativ konst och kultur med både bredd och spets. På samma sätt som nuvarande skrivningar lyfter sådant som god tillgång till "ett kommersiellt utbud" och "anläggningar för rekreation och fritid", ser vi det som självklart att införa mer konkreta skrivningar om kulturen här.

KLYS skulle önska att några av delmålen för mål 1 kompletteras med skrivningar som handlar om möjligheten för medborgarna att ha tillgång till *en kulturell infrastruktur som säkrar närhet till kvalitativ professionell konst och kultur med både bredd och spets*.

5.2 Mål 3 – En ledande tillväxt-och kunskapsregion (sid 35)

I ett modernt, öppet och attraktivt samhälle är kulturen en av grundstenarna för såväl demokrati och yttrandefrihet som bl.a. utbildningsnivå, företagande, internationella kontakter och livsmiljö. Vi menar därför bestämt att det är viktigt att de regionala utvecklingsmålen i RUFSS 2050 även i skrivningarna rent konkret har med ordet *kultur*, och föreslår följande ändring av det tredje målets formulering på sidan 35 (samt på övriga ställen i dokumentet där detta mål citeras, bl.a. på sidan 82):

"3. En ledande tillväxt-, kunskaps- och kulturregion"

I detta mål 3 på sidan 35 står det bl.a: "En väl fungerande kompetens- och bostadsförsörjning ger invånarna jämlika villkor att kunna bidra till en hög produktivitet och kunskapsintensitet som stärker regionens globala konkurrenskraft."

Även här föreslår vi en komplettering med mer konkreta formuleringar om kulturen. Särskilt som det också hävdas att "Stockholmsregionen är internationellt erkänd för sina avancerade marknader, där nytänkande och trendskapande är viktiga inslag".

Vi vill hävda att Stockholmsregionens nytänkande och trendskapande, liksom regionens varumärke i sig, i flera avseenden bygger på förekomsten av kvalitativ konst och kultur, varför vi menar att det vore på sin plats att i regionplanens avsnitt om mål 3 lyfta in kulturens konkreta betydelse.

KLYS önskar att ordet *kultur* läggs in i mål 3 på sidan 35 och föreslår följande ändring av ovan citerade skrivning: "En väl fungerande kompetens-, *kultur*- och bostadsförsörjning ger invånarna jämlika villkor att kunna bidra till en hög produktivitet och kunskapsintensitet som stärker regionens globala konkurrenskraft."

5.3 Regionplanens målsynergier och hållbar utveckling (sid 36-37)

Vi föreslår att ordet *kultur* läggs in på två ställen i följande skrivning i avsnittet 5.3 "Målsynergier och hållbar utveckling" (sid 36):

"Utveckling av regionens innovationsförmåga och kompetensförsörjning bidrar till en ledande tillväxt och kunskapsregion men påverkar även individernas möjligheter för att förverkliga sina livsdrömmar och planer, och att ta vara på sin kompetens. Utvecklingen bör därför även leda till en öppen, jämlik och inkluderande region."

KLYS förslag till ny skrivning är:

”Utveckling av regionens innovationsförmåga och *kultur*- och kompetensförsörjning bidrar till en ledande tillväxt-, kunskaps- och *kulturregion* men påverkar även individernas möjligheter för att förverkliga sina livsdrömmar och planer, och att ta vara på sin kompetens. Utvecklingen bör därför även leda till en öppen, jämlik och inkluderande region.”

Specifikt kulturella perspektiv saknas helt i avsnittet på sid 36-37 om det utvecklade förhållningssättet för hållbar utveckling och de utmärkande egenskaperna för de fyra övergripande målen som ger en hänvisning till regionens önskvärda attraktivitet. Som ovan påtalas menar KLYS att det är direkt kontraproduktivt för den regionala utvecklingen och just ”regionens önskvärda attraktivitet” om kulturen inte lyfts in i några av punkterna här samt nämns som en egen specifik punkt.

KLYS föreslår att följande punkt läggs till i avsnitt 5.3 i listan på sid 36-37:

”**Kulturregion**; regionen har en god kulturell infrastruktur som säkerställer att invånarna i regionen har tillgång till kvalitativ professionell konst och kultur med både bredd och spets.”

Vidare föreslår KLYS att ordet kultur (markerat kursivt) lyfts in i följande punkter:

”**God livsmiljö**; invånarna mår bra där de bor, arbetar och vistas i regionen, både fysiskt, mentalt och socialt, och har god tillgång till det serviceutbud, den natur, *kultur* och de mötesplatser som de behöver.”

”**Ledande**; regionen ligger i framkant när det gäller produkter, tjänster, utbildningsmöjligheter, *kultur*, och kreativiteten och förnyelseförmågan inspirerar.”

”**Resurseffektiv**; invånarna tar hand om regionens naturresurser, energi och *kultur*- och livsmiljö.”

6 Regionplanens prioriterade åtgärder

KLYS finner det anmärkningsvärt att förslagets 28 prioriterade åtgärder, med ett litet undantag, överhuvudtaget inte lyfter kulturen.

6.1 Regionplanens avsnitt 6.1 om utveckling av stadsmiljön (sid 40)

I Avsnitt 6.1 (”Knyt ihop regionen och bygg tätt, varierat och kollektivtrafiknära”, sid 40) anser KLYS att kulturen, dels som konstnärlig gestaltning, dels som infrastruktur för kulturupplevelser och möjligheter till eget skapande, har en särskild betydelse för en god utveckling av stadsmiljön konkret och livsmiljön i stort. Se vårt utvecklade resonemang om detta i punkt 7 nedan.

KLYS välkomnar att samrådsförslaget lyfter vikten av att förbättra kulturen som samhällsfunktion i åtgärden på sidan 41, som handlar om utvecklingen av de regionala stadskärnorna. Vi ser fram emot att framöver ta del av en specificering av vad som avses med intentionen att förstärka och utveckla stadskärnorna med mer kultur.

6.2 Regionplanens avsnitt 6.3 om konkurrenskraft och tillväxt (sid 42)

Avsnitt 6.3 ("Stärk konkurrenskraften med smart, grön och inkluderande tillväxt", sid 42) inleds med följande mening: "I Stockholmsregionen ska politik, akademi och näringsliv samarbeta för att skapa förutsättningar och robusta miljöer för förnyelse, innovationer, entreprenörskap, utbildning och forskning."

Här menar KLYS att kulturen har en självklar plats och bör nämnas som en specifikt viktig faktor för bl.a. ökad konkurrenskraft och inkluderande tillväxt. Vi anser att det är motsägelsefullt att samrådsförslaget å enda sidan på sidan 23 lyfter en rad kulturella näringar som några av framgångsfaktorerna för en internationellt sett attraktiv region (jfr punkt 3 ovan), och å andra sidan helt utelämnar kulturen i de prioriterade åtgärder som rör just konkurrenskraft och tillväxt.

I avsnitt 6.3 hävdas vidare att "Stockholmsregionen ska bryta segregering processer och stärka utvecklingen för en interkulturell och sammanhållen region med social mångfald." KLYS menar att kultur och konst har en direkt och genomgripande roll i ett interkulturellt mångfaldsarbete för att stärka regional sammanhållning och bryta segregering processer. Därför ser vi det som både önskvärt och nödvändigt att ändra denna mening i avsnittet:

"Regionen ska höja ambitionsnivån och skapa nya konstellationer, där förvaltningar, näringsliv, forskning och invånare kan utveckla idéer och förnyelseförmåga."

KLYS föreslår att ovanstående skrivning kompletteras med ordet *kulturliv* på följande sätt:

"Regionen ska höja ambitionsnivån och skapa nya konstellationer, där förvaltningar, näringsliv, *kulturliv*, forskning och invånare kan utveckla idéer och förnyelseförmåga."

Vi förordar dessutom att rutan med prioriterade åtgärder i avsnitt 6.3 på sidan 42 kompletteras med följande punkt: "Stärk den kulturella infrastrukturen, både när det gäller förutsättningarna för de konstnärligt yrkesverksamma, tillgången till kulturinstitutioner och kulturella mötesplatser för medborgarna."

7 Den rumsliga strukturen

När det gäller utformningen av den rumsliga strukturen i regionen har kulturen en viktig roll i framförallt socialt hänseende för att generellt främja boendemiljön och den övergripande livsmiljön för medborgarna. En välfungerande kulturell infrastruktur är som ovan nämnts av hävd essentiellt även för en ekonomiskt och territoriellt sammanhållen region. Den kulturella infrastrukturen handlar om god tillgång till både professionella kulturinstitutioner, så som bibliotek, teatrar och museer/konsthallar, och olika sorters kulturella mötesplatser, dvs. ett lokalt aktivt civilsamhälle med ideella kulturföreningar och konst- och bildningsfrämjande organisationer i närområdet. Det är lika viktigt att det skapas goda förutsättningar för de yrkesverksamma kulturskaparnas möjlighet att arbeta, bo och utvecklas i regionen, vilket inbegriper ett tillräckligt utbud av arbetslokaler så som ateljéer, studios och konstnärsanpassade verkstäder.

I avsnitt 8.2 "Viktiga principer för den rumsliga strukturen" under rubriken "Social sammanhållning i hela regionen" (sid 85) hävdas det att sammanhållningen i regionen behöver stärkas och att det kan ske genom att bl.a. "utveckla attraktiva och varierade boendemiljöer inom regionens alla delmarknader, och genom höjd attraktivitet i befintliga mötesplatser och offentliga rum så att fler invånare vill vistas där och har möjlighet att möta varandra."

KLYS välkomnar dessa ambitioner men önskar att skrivningarna i samrådsförslaget kompletteras med en redogörelse för kulturens och konstens bärande roll för en förbättrad social sammanhållning i regionen. Vi förklarar detta mer specifikt i punkten 7.1 nedan:

7.1 Procentsregeln för konstnärlig gestaltning av offentliga miljöer

Alla regionens medborgare, oavsett vem man är eller hur man lever, ska ha möjlighet att uppleva konst i sin närmiljö. Eller som myndigheten Konstnärsnämnden uttrycker det i sin utvärdering av procentsregeln för konstnärlig gestaltning av offentliga miljöer (dec 2013): "all offentlig verksamhet har ett ansvar för att den offentliga konsten integreras i samhällsmiljön". Den offentliga konsten är en av våra mest demokratiska konstnärliga uttryck; invånare, exempelvis även barn till föräldrar som inte tar sig till konstupställningar eller har konst hemma, får på ett självklart sätt tillgång till konst i sin vardag.

KLYS och vår medlem KRO/KIF (Konstnärernas Riksorganisation och Sveriges Konsthantverkare och industriformgivare) vill alltså att samrådsförslagets skrivningar om den rumsliga strukturen slår fast betydelsen av att procentsregeln för konstnärlig gestaltning tillämpas i den fysiska planeringen och kommande ny-, om och tillbyggnationer i regionen.

Vi menar att Stockholms läns landstings ambition med två procent är mycket bra och framsynt. Den innebär att bland annat länets nya vårdmiljöer och andra offentliga miljöer hela tiden blir konstnärligt och socialt hållbara och känns välkomnande; det skapas kontinuerligt levande och värdiga rum för mänskliga möten. Regeln anger att en liten andel av budgeten för ny- om- eller tillbyggnad av våra livsmiljöer, även när det är privata byggherrar som står för byggandet, investeras i platsanknuten konst. Genom att landstinget skapar socialt och konstnärligt hållbara livsmiljöer erbjuds medborgarna i länet och besökare offentliga rum med tanke på hela människan. Den offentliga konsten sätter igång tankar, ger nya perspektiv och stimulerar kreativitet, vi får offentliga rum som är intressanta och har förutsättningar att engagera invånare, turism och näringsliv.

Genom procentsregeln skapar landstinget en struktur för en varaktig konstnärlig samhällsutveckling med fler och fler levande och intressanta livsmiljöer. Kommuner med färre antal invånare har mindre administrativa enheter. För dessa borde landstingets konstenhet kunna fungera som en stödfunktion för att i samverkan utveckla metoder och riktlinjer för att samtliga kommuner i regionen ska ha möjlighet att tillämpa procentsregeln för konstnärlig gestaltning. KLYS anser att detta borde slås fast i samrådsförslaget och i kommande kulturstrategier.

7.2 Kulturen som faktor för ekonomisk utveckling

I avsnitt 8.4 ("Regionens utveckling i en föränderlig värld", sid 86) redovisas befolkningsutveckling, ekonomisk utveckling och teknikutveckling som de osäkerheter och förändringar som bedöms ha särskilt stor betydelse för regionens fysiska utveckling och regionala struktur.

KLYS vill här poängtera att kulturen bör lyftas som en regional utvecklingsfaktor för bl.a. den ekonomiska utvecklingen i regionen. Vi tror att det vore värdefullt att lyfta in kulturen i stycket om ekonomisk utveckling på sidan 86.

Vidare saknar vi helt kulturen som en faktor i analyserna av strukturbilderna i avsnitten "Förutsättningar för en god livsmiljö" (sid 99) och "Näringsliv, utbildning och arbetsmarknad" (sid 99-100). Det vore önskvärt att nämna kulturen, åtminstone i förbigående, i avsnittet om livsmiljö. När det gäller den sistnämnda rubriken menar vi att kulturen ska vara en självklar del i det avsnittet.

KLYS föreslår följande ändring av rubriken på sid 99:

"Näringsliv, *kultur*, utbildning och arbetsmarknad"

KLYS föreslår dessutom följande tillägg (markerat kursivt) i styckets skrivningar som lyfter kulturen i samma utsträckning som övriga faktorer:

”Tillgänglighet och marknadspotential, samt kulturliv och kulturmiljö, återverkar på förmågan att attrahera kompetens samt att utveckla företag och nya verksamheter.”

8 RUF5 2050 som regionens gemensamma kontrakt

KLYS menar att det för regionplanens genomförande och bästa synergieffekter mellan regionplanens olika aspekter och samhälls- och politikområden är helt nödvändigt att den kommande regionala *kulturstrategin* formuleras utifrån en pragmatisk hållning som tar fasta på både kvantifierbara och kvalitativa värden i kulturen.

Att utgå från kulturens egenvärde och konstnärligt yrkesmässiga perspektiv behöver inte stå i motsatsförhållande till regionutvecklingens aspektpolitiska avvägningar. Tvärtom är vi övertygade om att professionell kultur och konst kan fungera som motorer för ekonomisk tillväxt, attraktivitet och utveckling av positiva livsmiljöer m.m. i regionen. Deltagarkultur och eget skapande förutsätter bl.a. de yrkesverksamma kulturskaparna som kvalitativa förebilder som stimulerar och inspirerar till möten och engagemang bland medborgarna.

Vi vill hävda att visionen om att Stockholm fram till 2050 ska bli ”Europas mest attraktiva storstadsregion” direkt är avhängig att professionell kultur och konst får en mer genomgripande roll i den regionala samhällsutvecklingen som helhet. Redan nu vittnar det som samrådsförslaget skriver på sidan 23 om att KLYS och våra fjorton medlemsorganisationer är viktiga medspelare i Stockholmsregionens utvecklingsarbete för stärkt konkurrenskraft och attraktivitet i det att vi organiserar många av de professionella kulturskapare som ligger bakom det faktum att regionen idag är internationellt erkänd inom bl.a. spelindustri, modern dans, musik, mode och formgivning.

För att regionplanen ska fungera som utgångspunkt för KLYS övergripande arbete i regionutvecklingen och att KLYS i högre grad blir delaktigt i utformningen av den regionala kulturstrategin krävs att vi får status som formell remissinstans och löpande bjuds in till planeringskonferenser och samrådsmöten m.m. KLYS vill lyfta fram de professionella kulturskaparnas unika erfarenheter och kompetenser som särskilt värdefulla när det gäller samråd och konkreta inspel till de regionala utvecklingsområden som vi identifierar i detta yttrande som särskilt relevanta för kulturen att finnas med i.

9 Sammanfattande synpunkter

Sammanfattningsvis vill KLYS betona kulturens självklara och adekvata roll i den regionala samhällsutvecklingen och således också det självklara i att konkret lyfta in kultur och konst i flera av de skrivningar i samrådsförslaget till regionplanen som nu helt saknar kulturbegreppet. Eftersom de sociala perspektiven i planen per definition handlar specifikt om människor och livsmiljö, ser vi det som helt nödvändigt att i exempelvis skrivningarna om social sammanhållning och förbättrad livsmiljö lyfta in kulturbegreppet i resonemangen enligt våra konkreta förslag i detta yttrande.

Naturligtvis är vi införstådda i att den kulturstrategi som regionens kulturförvaltning inom kort ska ta fram i anslutning till regionplanen sannolikt kommer att lyfta och problematisera flera av KLYS ståndpunkter och förslag. Men icke desto mindre anser vi att det är viktigt att ett fördjupat förhållningssätt till den professionella kulturen och konsten även ges konkret utrymme i den

övergripande samhällsutvecklingsanalysen bakom regionplanen som helhet. Vi vill som sagt understryka att det vore kontraproduktivt för en modern regional utvecklingsplan att behandla frågor kring bl.a. den kulturella infrastrukturen, de professionella kulturskaparna och kulturpolitiken i stort som särintressen och separera kulturen från övriga samhälls- och politikområden.

För KLYS

Carl Liungman
Regionalpolitisk sekreterare

Marika B. Lagercrantz
Ordförande

KLYS – Konstnärliga och Litterära Yrkesutövares Samarbetsnämnd

**Alströmergatan 12, 7 tr
112 47 Stockholm**

Telefon Carl: 070-262 19 38

www.klys.se